

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 550. Quid sit censura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

presentibus tempore durantis jubilæi concedatur, quo jure proinde quæsitò privandus non est inde egrediens, sed illud secum deferat.

Quæst. 549. An & qualiter durante jubilæo indulgentiæ, aliæque facultates suspendantur aut amittantur?

1. **R**esp. primò: Solæ plenariæ indulgentiæ etiam ad instar jubilæi concessæ à sede Apostolica durante jubilæo suspenduntur, ut constat ex *Extrav. quemadmodum. de pœnit. & remiss.* & Bulla Gregor. XIII. quæ incipit: *Quoniam Sancti jubilæi*: quam refert verboreus Nav. *notab. 33. de indulg.* & magna ex parte Castrop. *l. c. n. 7.* quæ etiam indulgentiæ plenariæ singularibus personis concessæ, quæ alias suspensæ non erant, suspenduntur, præcipiturque, ne aliæ interim indulgentiæ plenariæ publicentur, & in usum deducantur sub excommunicatione ipso facto incurrenda, manentibus interea in vigore indulgentiis particularibus, quin imò & indulgentiis plenariis, quæ per modum suffragii defunctis applicari possunt, saltem quæ extra jubilæum applicari nequeunt vivis, cum harum consecutio consecutionem jubilæi non impediatur, ut cum Laym. *l. 5. tr. 7. c. ult. in princ.* Castrop. *l. c.* Sed & excipiuntur ab hac suspensione indulgentiæ plenariæ concessæ Basilicis & Ecclesiis Urbis Romanæ, etiam sitis extra illius mœnia, eò quòd in his cesset finis intentus per suspensionem aliarum indulgentiarum, ne videlicet à peregrinatione Romana retrahantur, dum facultates Romæ propositas domi consequi valent. Zerol. *prax. episc. v. annus Sanctus n. 3.* Gobat. *n. 41.* quos citat Wiestn. *h. t. num. 195.* Item non excipiuntur indulgentiæ per Bullam Cruciatæ concessæ, quia privilegia hujus Bullæ dantur per modum contractus, dum pro iis expendun-

tur duo regales. Privilegia ita concessa revocata non censentur per clausulam generalem, nec revocari valent, nisi factâ aliquâ compensatione; ut Lezana. *l. c. n. 5.* Castrop. *loc. cit. §. 1. n. 10.* Dian. *p. 1. tr. 11. resol. 97.* Ac denique non excipiuntur indulgentia plenaria & jubilæum Compostellanum, de quo vide Castrop. *cit. p. 12. §. 1. n. 8.*

2. **R**esp. secundò: Revocantur cum indulgentiis plenariis facultates omnes & indulta quæcunque concedi solita unâ cum indulgentiis jubilæi invitandi ad illud gratiâ, qualia reputantur solum ea, quorum sit mentio in *Extrav. quemadmodum.* nimirum facultas eligendi confessarium cum potestate absolvendi à reservatis, censuris, aliisque pœnis. Item commutandi, vel in iis dispensandi, remittendi seu componendi malè ablata, utpote quæ frequenter concedi solent jubilæi consequendi gratiâ, & moraliter necessaria commoda illius consecutioni, unde facultates eligendi confessarium sine illa qualitate absolvendi à reservatis non suspenduntur, uti nec, quæ habentur cum illa qualitate, modò non habeantur à Pontifice vel ejus autoritate concessæ, sed concessæ ab Episcopis aliisque Prælatiis auctoritate ordinariâ utentibus. Ita Castrop. *l. c. n. 9.* Item facultates absolvendi à reservatis &c. quas regulares aliique habent per privilegia Apostolica independentè à jubilæo, ut cum communi de Lugo *d. 20. n. 145.* Porro hæc indulgentiarum & facultatum suspensio inchoatur ab apertione portæ Sanctæ, & durat ad ejusdem reclusionem, quarum illa sit ab initio Vesperarum Vigilæ Nativitatis Domini, hæc à fine Vesperarum ejusdem Vigilæ anno insequente, quâ oclusionem factâ indulgentiæ omnes, quæ erant suspensæ, statim, & sine alia Papæ innovatione vel confirmatione reviviscunt Castrop. *cit. §. 1. n. 13.* Gobat. *à n. 50.*

TITULUS XXXIX.

De Sententia excommunicationis, suspensionis & interdicti.

CAPUT I.

De censura in genere.

Quæst. 550. Quid sit censura?

1. **R**esp. Censura, prout hoc loco accipitur, explicatiùs sic definiri potest: quòd sit pœna spiritualis medicinalis, quâ potestas ecclesiastica externa fideles suos delinquentes & contumaces bonorum quorundam spiritualium usu privat ad eorum correctionem. Dicitur primò: *Pœna*, quia est privatio boni alicujus ob delictum.

2. Dicitur secundò: *Spiritualis*: Ad distinctionem pœnarum corporalium & temporalium, v. g. pecuniæ, carceris, exilii, qualis non est censura, utpote quæ nec afflictionem corporis, neque privationem bonorum temporalium principaliter intendit, etsi quandoque privationem bonorum temporalium per accidens & secundariò secum trahat, ut dum excommunicatio privat communionem politicâ & forensi, ex qua privatione plura quoque temporalia damna excommunicato provenire necesse est, quin & fructibus beneficii & quotidianarum distributionum, Laym.

l. 1. tr. 5. c. 1. n. 1. Suar. *Tom. 5. de cens. d. 1. §. 1.* Hurta. *de cens. difficul. 1.* Castrop. *tr. 29. d. 1. p. 1. n. 2.* Avila *de cens. p. 1. d. 4. n. 2.*

3. Dicitur tertio: *Medicinalis*: quia non est pura pœna vindicativa sceleris jam patrati, cum intendat correctionem futuram delinquentis, id est, inobedientis potestati ecclesiasticæ præcipienti vel prohibenti aliquid sub censura. Arg. *c. de sent. excom. in 6.*

4. Dicitur quarto: *Quâ potestas ecclesiastica*: si quidem potestas merè secularis cum Ecclesiastica negotia tractare non possit, juxta *can. judicatum, dist. 89. c. decernimus. de judic. c. si judex b. 1. in 6.* capax non est potestatis & juris ferendi censuras, Nav. *man. c. 27. n. 9.* Covar. *in c. alma. p. 1. §. 11. n. 3.* Laym. *l. c. c. 3. num. 2.* competit hæc potestas censuras ferendi potestati ecclesiasticæ jure divino, utpote collata immediatè à Christo hisce verbis: *Matth. 16. v. 19. Quaecunque alligaveritis super terram. & Joan. 21. v. 17.*

5. Dicitur quinto: *Externa*: hoc est, potestas seu jurisdictio extendens se quoque ad forum exter-

num,

num, expressa his verbis à Christo *Matth. c. 18. v. 17. Si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus*, id est, à communione segregatus, constatque ex definitione Concil. Constantiensis *Sess. 8. errore 30. & Sess. 15. errore 9.* & ex constante ab Apostolorum tempore deducta Ecclesiae traditione & unanimi SS. PP. & DD. consensu, uti & ex ea ratione, quòd Ecclesia non possit cognoscere peccata merè interna, adeoque nec de iis iudicare, nec ea punire, quibus autem in specie concessa hac potestas, resolvetur paulò post speciali *quest.*

6. Dicitur sexto: *Fideles*: hoc est baptizatos, rationis ac doli capaces, viatores, tam laicos quam Clericos, quia hi omnes & soli sunt subditi Ecclesiae, eam ingressi per baptismum. *Can. de Judais. dist. 45. & c. gaudemus de divoritiis.* in quos verò in specie ferri nequeant censuræ, dicitur quoque paulò post speciali *quest.*

7. Dicitur septimò: *Suos*: id est iurisdictioni ordinariæ vel saltem delegatæ ferentis subiectos, *c. à nobis de sent. excom.* cum par in parem, *c. innovis de elect. inferior* in superiore, *c. cum inferior. de majorit.* imperium non habeat. Hinc summus Pontifex, quia nulli subiectus & omni iure humano superior est, nulli censuræ obnoxius est, *Laym. l. c. c. 4. n. 4. Castrop. l. c. p. 6. n. 3.* de quibus item plura in sequentibus.

8. Dicitur octavo: *Delinquentes*: cum enim, ut dictum, sit pœna medicinalis, necessariò culpam aliquam per ipsam corrigendam supponit. Circa quod tamen notanda diversitas inter censuras, dum excommunicatio major, cum sit pœna omnium maxima, tam à iure quam ab homine non nisi delinquenti ipsi infligitur, interdictò verò quandoque innocentes subijciuntur, v. g. dum eidem civitas aliave tota communitas ob delictum alicujus seu aliquorum supponitur, ut delinquens illius caput, aut quædam ejus membra suâ culpâ innocentes alios gravari animadvertentia citius respiciant. Quod idem etsi aliqui extendant ad suspensionem, dum volunt, suspensio collegio vel capitulo etiam singulares illius personarum culpæ expertes suspendi, rectius tamen id ipsum, nimirum suspensionem propriè dictam privantem iure proprio contrahi ob culpam merè alienam, negant *Nav. cit. c. 27. n. 151. Henricq. c. 34. n. 1. Laym. l. c. r. 5. p. 3. c. 1. n. 1. apud Wiestn. h. t. n. 11.* eò quòd suspensio sit gravis pœna, ea autem supponat culpam, quæ suos auctores tenere debet, nec ultrà protrahenda quam delictum fuerit repertum. *c. quæsit. de his qui à majori.* de quo vide plura apud *Castrop. r. 29. d. 4. p. 3.* ubi expresso, num suspensio alicui infligi possit ob culpam alienam.

9. Dicitur nono: *Et contumaces*: nimirum in Ecclesiam præcipientem aut prohibentem aliquid sub censura, ut *Suar. d. 5. f. 5. n. 6. Cönnick d. 13. du. 8. concl. 6. Laym. l. c. p. 1. c. 5. n. 2.* Unde censuram non incurrit committens peccatum solo iure naturæ prohibitum. *Abb. in c. quâ fronte. de appell. n. 10. Suar. d. 4. f. 5. n. 6.* cum censura sit pœna inobedientiæ, contemptus & contumaciæ contra potestatem ecclesiasticam, dum autem dicitur ob contumaciam incurrendam requiri contumaciam, intelligendum non est, quòd semper requiratur contumacia expressa & formalis, cum sufficiat virtualis & contemptus Ecclesiae interpretativus, in eo consistens, quòd quis sciat aliquid per legem aut legitimum Superiorem ecclesiasticum sub censura prohibitum, & tamen faciat: Arque ita ad excommu-

nicationem semper requiritur contumacia, quæ sit causa immediata excommunicationis, sive præcesserit aliud factum sive non, dum nimirum citatus quis stare noluit iuri, *c. ex parte de V. S.* dum autem delictum aliud præcessit ac proinde sententia excommunicationis processit non tantum ob contumaciam, sed etiam propter illud delictum, tale delictum vocatur causa excommunicationis, non immediata, sed mediata tantum, *Reiffenst. h. t. n. 13.*

10. Dicitur decimo: *Bonorum quorundam usu privat*, scilicet publicorum & communium, exercitium iurisdictionis ecclesiasticæ, perceptio Sacramentorum, indulgentiæ & publica Ecclesiae suffragia, aliæque similia bona spiritalia externa, non tamen bona propria & interna animæ, ut sunt dona gratiæ, virtutum theologiarum & moralium habitus, earumque actibus merendi, impetrandi, satisfaciendi vis, his enim spoliare, earumve usu interdiceret nequit potestas ecclesiastica. *Castrop. l. c. Laym. l. c. d. & c. 1. n. 2.*

11. Dicitur denique: *Ad eorum emendationem*, sunt enim, ut aliquoties dictum, pœnæ medicinales, non mortales, ideoque delinquente à contumacia recedente, sunt relaxandæ. *c. ex literis de constitut. & c. quâ fronte. de appellat.* cisque canonica monitio seu commonitio præmittenda. *c. statutum. & c. Romana h. t. in 6.* ubi sententia excommunicationis absque competente monitione promulgata vocatur injusta.

Quæst. 551. Quotuplex sit censura?

Resp. Tres sunt celebriores divisiones censuræ; duæ primæ accidentales, nimirum ratione modi eas ferendi, tertia essentialis tanquam generis in species. Prima itaque censura alia est seu fertur ab ipso iure, nimirum per canones, constitutiones & statuta auctore Prælato Ecclesiastico illorum conditore. Altera ab homine, quæ à Judice vel Prælato per modum mandati vel sententiæ judicialis fertur. Estque inter hos duos modos ferendi censuram hoc discrimen, quòd censura lata à iure, mortuo illius conditore canonis, seu constitutionis, perseverat canon, constitutio sic & ipsa censura. Lata ab homine ejus iurisdictione, morte vel alio modo finitâ, ipsa quoque expiret, & à nullo alio incurritur, etsi, qui eam incurserunt, ligati maneant, donec absolvantur. *Laym. l. 1. r. 5. p. 1. c. 2. Castrop. l. c. d. 1. p. 2. n. 8.* Ad hæc censura lata à iure nunquam ferri potest pro peccatis præteritis, sed solum pro futuris, lata ab homine non solum pro futuris, sed etiam pro præteritis in eorum satisfactionem & emendationem, *Castrop. l. c.* Censura lata ab homine subdividitur in specialem, quæ ob particulare factum & in personas determinatas fertur, ut si Episcopus excommunicaret Petrum ob illius à beneficio absentiam. Et in generalem, ut si excommunicaret omnes, qui furtum commiserunt. Neque his contrarium statuitur seu definitur in *c. Romana: de sent. excom. in 6.* dum ibi dicitur: *Caveant, ne tales excommunicationes, sive specialiter, sive generaliter pro culpis futuris ferre presument.* Indèque quidam dubitant, num quis præter Pontificem possit ferre censuram pro culpis futuris; nam præterquam id possint, qui pollent potestate legislativâ, ita ut tunc censura talis sit censura lata à iure, hic ad summum prohibetur censuram non à legislatore volente per hoc condere legem ferre, talem censuram per modum sententiæ, nisi subsit rationabilis causa, eaque in sententia exprimat, præterquam quòd